

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI ÜZERİNE YAPILAN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN BETİMSSEL ANALİZİ*

Araştırma Makalesi

Sezin KAYA** / Eser KOCAMAN GÜRATA***

Geliş Tarihi: 08.04.2024 | Kabul Tarihi: 07.06.2024 | Yayın Tarihi: 24.06.2024

Özet: Bu çalışmanın amacı, 2011-2023 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmalarını yayın yılı, yayın türü, yöntem, yayımlandığı kurum, yayımlandığı dergi, anahtar kelimeler, içerik/konu ve veri toplama araçları gibi farklı değişkenler açısından incelemek, bunun sonucunda elde edilen sayısal verileri alanın temel eğilimleri doğrultusunda yorumlamaktır. Nitel bir çalışma olarak desenlenen bu betimsel çalışmada veriler tarama tekniğinden yararlanılarak toplanmıştır. Buna göre amaçlı örneklem yöntemine gidilerek Ulusal Tez Merkezi, ULAKBİM Dergipark, Google Akademik, ULAKBİM TR Dizin, WOS (Web of Science) ve ProQuest veri tabanları taranarak toplamda 148 birincil çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen anahtar kelime, içerik, dil, zaman aralığı ve yayın türü ölçütlerine uymayan 27 çalışma araştırmaya dâhil edilmemiştir. Bu çalışmanın veri setini oluşturan 121 birincil bilimsel çalışma doküman incelemesi tekniğinden yararlanılarak içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve sonuçlar tablolar hâlinde sunulmuştur. Araştırma sonucunda, araştırmaya dâhil edilen birincil çalışmaların en çok 2022 yılında yayımlandığı (n=27), çalışmaların en çok araştırma makalesi türünde yayımlandığı (n=63), en çok nitel yöntemin kullanıldığı (%51), en çok lisansüstü tezin Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde yapıldığı (n=5), en çok yayın yapan derginin Turkish Studies olduğu (n=14), en sık kullanılan anahtar kelimenin Web 2.0 araçları olduğu (n=19), içeriklerin en çok yazma becerisini geliştirmeye yönelik uygulamalar olduğu (n=13) ve en çok kullanılan veri toplama aracının dokümanlar olduğu (n=23) sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımının nasıl bir gelişim gösterdiği ve nelere ihtiyaç olduğu yorumlanarak literatüre bir katkı sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Betimsel analiz, bilimsel çalışmalar, eğitim teknolojileri, teknoloji kullanımı, yabancılara Türkçe Öğretimi.

DESCRIPTIVE ANALYSIS OF SCIENTIFIC STUDIES ON TECHNOLOGY USE IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS

Research Article

Received: 08.04.2024 | Accepted: 07.06.2024 | Published: 24.06.2024

Abstract: The aim of this study is to examine the scientific studies on the use of technology in teaching Turkish to Foreigners between 2011 and 2023 in terms of different variables such as publication year, publication type, method, institution in which it was published, journal in which it was published, keywords, content/topic and data collection tools and to interpret the numerical data obtained in line with the basic trends of the field. In this descriptive study, designed as a qualitative study, data was collected using the scanning technique. Accordingly, by using the purposeful sampling method, a total of 148 primary studies were reached by scanning the National Thesis Center, ULAKBİM Dergipark, Google Scholar, ULAKBİM TR Index, WOS (Web of Science) and ProQuest databases. 27 studies that did not meet the keyword, content, language, time period and publication type criteria determined in line with the purpose of the research were not included in the research. The 121 primary scientific studies that constitute the data set of this study were analyzed by content analysis method using the document

* Bu çalışma 1-3 Mart 2024 tarihlerinde gerçekleştirilen “9. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi”nde sözlü olarak sunulan bildiriden hareketle hazırlanmıştır.

** Yüksek Lisans Öğrencisi; Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bölümü; sezinkaya@hacettepe.edu.tr 0009-0008-6304-5907

*** Öğr. Gör. Dr.; Hacettepe Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER); eser.kocamangurata@hacettepe.edu.tr 0000-0002-0774-3208

analysis technique, and the results are presented in tables. The results of the research reveal that the majority of included primary studies were published in 2022 (n=27), predominantly as research articles (n=63), utilizing qualitative methods the most (51%), with Çanakkale Onsekiz Mart University having the highest number of theses (n=5), Turkish Studies being the most prolific journal (n=14), the most frequently encountered keyword being Web 2.0 tools (n=19), the predominant topic being applications aimed at enhancing writing skills (n=13), and the most commonly used data collection tool being documents (n=23). Based on these results, a contribution to the literature has been made by interpreting how the use of technology in teaching Turkish to foreigners has developed and what is needed.

Keywords: Descriptive analysis, educational technologies, scientific studies, teaching Turkish to foreigners, use of technology.

Giriş

Günlük hayatımızda vazgeçilmez konuma gelen teknoloji, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde de son yüzyılın sıklıkla başvurulan kaynağı hâline gelmiştir. Bilim ve teknolojiye ilerlemeler eğitim politikalarına ve öğretim programlarına yansımış, teknolojinin kullanımı ve teknolojik yeterlilik, üzerinde önemle durulan bir konu olmuştur. Öğretimde ve öğrenimde karşılaşılan sorunların çözümünde teknolojinin sunduğu imkânlardan yararlanılmaya başlanmıştır. Yabancılara Türkçe öğretiminde de gerek öğreticilerin işini kolaylaştırmak gerekse öğrencilerin özerk öğrenmelerini desteklemek için teknoloji kullanımı dikkatleri üzerine çeken bir konu olmuştur. Öğreticiler ve öğrenciler bu süreçte teknolojinin imkânlarından öğretme-öğrenme sürecini planlama, düzenleme ve değerlendirme boyutlarında faydalanmaktadır.

Bilim ve teknolojiye ilerlemeler, eğitim-öğretim sürecini yakından ilgilendirir. Hayatımızın her alanında kendine yer edinen teknoloji, eğitimin de ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Öğretimin ana materyali olan ders kitapları basılı yayın olarak geleneksel öğretim yöntemlerini uygulamak için vazgeçilmez bir kaynak olsa da küresel anlamda dünyayı etkisi altına alan, günlük yaşantılarımızdan alışkanlıklarımıza kadar bizi yakından ilgilendiren ve etkileyen teknoloji, eğitim-öğretim sürecinde de birtakım sorunların üstesinden gelmek için başvurulan yaygın bir kaynak hâline gelmiştir. Bu doğrultuda öğretim faaliyetlerinin başarıya ulaşması için teknolojik materyaller ve etkinliklerden faydalanılmaya başlanmıştır (Altıparmak & Özcan, 2016; Baş & Yıldırım, 2018; Brown, 1991; Graus, 1999; Karadağ ve Garip, 2021; Kern, 1995; Türker, 2018).

Bilim ve teknolojiye gelişmelere paralel olarak eğitimde yeni yöntemlerin ve tekniklerin tercih edilmesi de sıkça karşılaşılan bir durum olmuştur. Teknolojinin sunduğu imkânlardan eğitim-öğretim sürecinde karşılaşılan öğrenci, öğretici veya materyalden kaynaklanan birtakım sorunların çözümünde yararlandığı görülmüştür (Berk, 2019; Çangal, 2020; Güleğül Birinci, 2019; Ilgar, 2013; Yorgancı, 2021). Yine de eğitim sürecinde teknolojinin imkânlarından yeterince faydalanabildiğimizi söylemek oldukça güçtür. Nitekim TÜİK 2023 verilerine göre “İnternete erişim imkânı olan hane oranı %95,5, internet kullanan bireylerin oranı %87,1 iken internet üzerinden öğrenme faaliyeti geliştiren bireylerin oranı %18,7’dir.” Bu verilerden hareketle,

teknoloji ve internet tabanlı öğretimin internete erişim ve kullanım oranındaki bu yoğunluğu karşılayamadığı söylenebilir.

Eğitim sisteminde geleneksel yaklaşımlardan modern yaklaşımlara doğru bir geçişle sınıf içi etkinlikleri destekleyecek sınıf dışı etkinlikler de geliştirilmeye başlanmış ve bu noktada teknolojik araçlardan oldukça faydalanılmıştır. Eğitim ve öğretim teknolojisi olarak birlikte ele alınan bu gereçler esasında temel bir farklılık barındırır. Nitekim eğitim teknolojisi, çok daha genel bir kavram olmasıyla birlikte tüm eğitim faaliyetlerini kapsarken öğretim teknolojisi, daha çok örgün öğretim ortamlarındaki öğrenmeler üzerinde durur.

Sınıf içinde ve dışında kullanılan, öğrencilere kendi öğrenmelerini planlama, izleme ve değerlendirme imkânı tanıyarak onları daha özerk hâle getiren eğitim teknolojisi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de yararlanılan bir kaynaktır. Sınıf içi uygulamaların dilin doğal yapısını sunamaması ve böylece yapay uygulamalar hâline dönüşmesi yabancı dil öğretiminde karşılaşılan yaygın bir sorundur. Bunu engellemek isteyen öğretmenler teknolojinin çeşitli imkânlarından faydalanır, öğrencilerine sınıf içinde farklı iletişim bağlamlarını teknoloji vasıtasıyla sunar ve dil deneyimlerini zenginleştirir. Chun, Kern ve Smith (2016) Web 2.0 araçlarının yabancı dil sınıflarında otantik materyal kullanımını destekleyeceğini söyler. Bu aynı zamanda eğitimde fırsat eşitliği ile de ilişkilidir. Zira her öğrenci bireysel farklılıkları dolayısıyla özeldir. Aynı konu farklı öğrenciler tarafından farklı şekillerde öğrenilir. Sınıf içinde her öğrenci ile ayrı ayrı ilgilenmek için yeterli zaman olmadığı için öğretmenler öğrencilerin kendi ihtiyaçlarına en uygun olan içeriği seçebilecekleri Web 2.0 araçlarından faydalanarak öğretim faaliyetlerini hem daha ilgi çekici hem de daha etkili hâle getirebilirler. Eğitim teknolojisinden Yabancılara Türkçe öğretiminde faydalanmanın yalnızca motivasyon ve ilgi üzerinde değil, dört temel dil becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma üzerinde de olumlu etkileri vardır.

Teknolojik materyaller, yabancı dil öğretiminde de sınıf içinde bireysel ihtiyaçları gözeterek ilgiyi artırmak ve öğrenmeyi kalıcı hâle getirmek için kullanılmaktadır. Bu materyallerin ilgiyi artırdığı, öğrenmeyi kalıcı hâle getirdiği ve dolayısıyla ders başarısını olumlu yönde etkilediği ulusal ve uluslararası literatürde birçok çalışmada ele alınmıştır (Baş & Yıldırım, 2018; Brown, 1991; Chang & Hung, 2019; Chun & Plass, 1996a; Eryılmaz, 2023; Fidan, 2019; Graus, 1999; Güven & Banaz, 2020; İnce, 2021; İnce & Göker, 2019; Kadızade, 2015; Karalöl, 2020; Karatay, Karabuğa & İpek, 2018; Kern, 1995; Kurtoğlu, Toğrul & Bayat, 2023; Özdemir & Bodur, 2021; Şimşek, 2023; Yılmaz & Babacan, 2015).

Örneğin Baş ve Yıldırım (2018) B1 düzeyindeki öğrenciler ile yaptıkları bir çalışmada 3 hafta boyunca Web 2.0 araçlarını sınıf dışı etkinlikler yoluyla uygulamış ve uygulama sonunda öğrenciler ile görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu görüşmelerden sınıf dışı etkinlikler yoluyla uygulanan Web 2.0 araçlarının öğrencilerin motivasyonlarını

artırdığı, yaratıcılıklarını geliştirdiği ve öğrenme üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır

Buna ek olarak, Göker ve İnce (2019) *3 Dakikada Türkçe* isimli bir Web 2.0 aracının akademik gelişime etkisini inceledikleri çalışmada, bir Web 2.0 aracının kullanıldığı sınıflarda geleneksel yöntemin kullanıldığı bir sınıfa göre daha yüksek akademik başarının elde edildiği sonucuna ulaşmıştır.

Güven ve Banaz (2020) tarafından yürütülen çalışmada ise Lyrics Training uygulamasının öğrencilerin dinleme becerileri üzerine etkisi incelenmiştir. B1 ve B2 seviyesindeki öğrenciler ile yürütülen bu çalışmanın sonunda öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Çalışmada öğrenciler bu uygulamayı ilgi çekici bulduklarını söylemiştir. Uygulamanın öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirdiği saptanmış ve bunun yanında konuşma, okuma ve yazma gibi diğer dil becerilerini de geliştirebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Uluslararası literatürde de teknolojik materyallerin kullanımının öğrenme başarısını olumlu yönde etkilediğine dair çalışmalar mevcuttur. Örneğin Brown'a göre (1991) internet kullanımı öğrencilerin özerkliği destekler ve öğrencileri sınıf içinde pasif bir alıcı konumundan aktif bir üretici konumuna getirir. Graus'a göre (1999) yazma etkinliklerinde teknolojik materyallerden faydalanmak yazma becerisinde öğrencileri daha aktif hâle getirirken özerk öğrenmelerini de destekler. Kern'e göre (1995) yazma etkinliklerinde teknolojinin sunduğu imkânlardan faydalanmak akademik yazma becerilerine olumlu yönde etki eder ve öğrencilerin yazma sürecinde daha aktif katılım göstermesine yardımcı olur. Chun ve Plass (1996b) okuma ve söz varlığının geliştirilmesinde bilgisayar destekli materyallerden faydalanmanın nasıl bir etkisinin olduğunu araştırdığı bir çalışmada, görsel teknolojik araçların (bilgisayar, video, film vb.) yalnızca kelime öğrenmeyi değil öğrenilen kelimenin daha kolay hatırlanmasını da kolaylaştırdığını bulmuştur.

1. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı

Son dönemlerde dil öğretiminde teknoloji kullanımı dikkat çeken bir konu olmuştur. Dil öğrenimi karmaşık bir doğaya sahip olduğu için bu süreçte teknolojinin kolaylaştırıcı etkisinden faydalanılmaya çalışılmıştır. İnce ve Göker (2019, s. 12) bu gelişmeyi şöyle ele alır:

Günümüz dünyasında teknoloji tabanlı ortamların pek çok alanda vazgeçilmez bir konumda kabul edildiği bilinmektedir. Yabancı dil öğretimi de bu alanlardan biridir. Özellikle 'hayat boyu öğrenme' kavramı ve öğrenen özerkliği noktasında öğrencilerin çokça tercih ettiği web 2.0 araçları bu bağlamda ele alınan materyallerin başında gelmektedir.

Dil öğrenme sürecinde bireysel farklılıklar göz ardı edilemez. Her öğrenen farklı dilsel amaçlarla, hedeflerle ve ihtiyaçlarla dil öğrenir. Öğrenme sürecinin karmaşıklığı da buradan gelir. Bireylerin farklı öğrenme beklentilerini karşılamak için günümüzde

öğreticilerin teknolojinin çeşitli imkânlarından faydalandığını söylemek mümkündür. Özellikle Web 2.0 araçları olarak adlandırılan ve sınıf dışında da bireysel öğrenmeye yardımcı olan, bireylerin içerik üretip bunu diğer kullanıcılar ile de paylaşabildiği uygulamalar; eğitim-öğretim sürecinde vazgeçilmez bir konuma yükselmiştir. Öğrenme durumunu sınıf dışına taşıyan, sosyal bir ortam sunan ve öğrenme sürecinde bireyin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran teknoloji, eğitimin her aşamasında dikkat çeker hâle gelmiştir. Türker (2019, s. 203) Web 2.0 araçlarından bazılarını şu şekilde sıralar:

- “1. Bloglar: Bireyler ve kurumların haber, tematik konular ya da kişisel deneyimler hakkındaki yazılarını başkalarıyla paylaşmak için yayınladıkları çevrimiçi sitelerdir.
2. Vikiler: İçeriğin kullanıcılar tarafından değiştirilebildiği, çevrimiçi ansiklopedi işlevi gören Web sayfaları topluluğudur.
3. Sosyal İşaretleme: Web kaynaklı bir bilginin önerilmesi esasına dayanan ve içeriğin değil içeriğe ait bağlantı ya da kaynağın paylaşıldığı bir servistir.
4. Sosyal Ağ Servisleri: Ortak ilgi alanlarına sahip insanların birbirleriyle iletişimini sağlayan çevrimiçi ortamlardır.
5. Mikrobloglar: Sınırlı yazı karakterine sahip ve sınırlı dosya paylaşma alanı sunan web servisleridir.
6. Podcastler: Taşınabilir müzik çalar ve video göstericiler üzerinden çevrimdışı olarak oynatılabilen görsel veya sözel medya dosyalarıdır.”

Emre’ye (2023) göre geçmişe nazaran günümüzde dil becerileri bir bütün olarak görülmeye ve öğretimde de bu becerilerin hepsini kapsayacak materyaller üretilmeye başlanmıştır. Yukarıda da görüldüğü gibi, Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak bloglar ve wikiler ile okuma-yazma becerileri, podcastler ile de dinleme-konuşma becerileri bütünleşik olarak ele alınabilir. Ayrıca Web 2.0 araçlarının sosyal etkileşimi artırdığı böylece D-AOBM’de (2021) belirtilen ‘sosyal aktör’ olma durumunu gerçekleştirilmeye çalışıldığı da söylenebilir.

Yukarıda bahsi geçen Web 2.0 araçları dil becerilerini bir bütün olarak ele almanın yanı sıra çoklu zekâ kuramına da hizmet eder. Görsel, işitsel, hem görsel hem de işitsel teknolojik materyaller sayesinde öğrencilerin bireysel öğrenme farklılıkları göz önünde bulundurularak öğrenme başarısı olumlu yönde etkilenmiş olur (Azar, Presley & Balkaya, 2006; Baş, 2014; Ünal Karagüven, 2018). Yabancı dil öğretimi sınıflarına birbirinden farklı amaçlarla dil öğrenmeye gelmiş öğrencileri düşündüğümüzde farklılıklara hitap eden bu materyaller öğrenme için oldukça etkilidir. Şener’e göre (2023) teknoloji kullanımı yabancı dil öğretimini başarıya ulaştırır ve dersleri etkili hâle getirir. Bunun yanı sıra iletişime öncelik veren ve öğrencileri eşit katılım imkânıyla sınıf içinde aktif hâle getirmeye çalışan teknoloji destekli materyaller de öğrenmeyi destekleyicidir.

Teknoloji destekli materyaller öğrencilere bireysel öğrenme hızına uygun olarak tekrar etme imkânı sunar. Böylece öğrenciler kendi öğrenmelerini özerk biçimde planlama, denetleme ve değerlendirme fırsatı bulmuş olur.

Ökur'a (2021) göre Türkçenin uzaktan öğretimi yüz yüze öğretimine göre oldukça yenidir ve bu konuda daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır. Değişen ve gelişen dünya koşullarından en önce etkilenen alan olarak eğitim, her zaman güncellenmeye ihtiyaç duyar. Özellikle Covid-19 salgını sürecinde uzaktan yürütülen eğitim faaliyetleri, teknolojinin hayatımızı nasıl kolaylaştırdığını bir kere daha göstermiştir.

2. Araştırmanın Amacı

Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı da 2011-2023 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaları yayın yılı, yayın türü, yöntemi, yayınlandığı kurum, yayınlandığı dergi, anahtar kelimeler, içerik/konu ve veri toplama araçları gibi çeşitli değişkenler açısından analiz etmek, bu analizlerden hareketle güncel eğilimleri göstermek ve bu somut bulgulardan hareketle yapılan yorumlamalar ile araştırmacılara Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımının nasıl bir seyir izlediği hakkında bir çerçeve ve yapılacak çalışmalar için öneriler sunmaktır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların yıllara göre sayısal dağılımı nasıldır?
2. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların yayın türlerine göre dağılımları nasıldır?
3. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların yöntemlere göre dağılımı nasıldır?
4. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların yayımlandığı kurumlara göre dağılımları nasıldır?
5. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların yayımlandığı dergilere göre dağılımları nasıldır?
6. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların en sık kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?
7. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların içerik/konu dağılımı nasıldır?
8. Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, 2011-2023 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan çalışmaların genel eğilimlerini nitel araştırma yöntemlerinden

biri olan betimsel analiz ile ifade etmeyi amaçlamaktadır. Betimsel analiz çalışmalarının temel amacı sistematik bir tarama sonucu belirli bir kuramsal çerçevede elde edilen bulguları yorumlamak, düzenlemek ve okuyucuya sunmaktır. Bu doğrultuda kuramsal bir çerçeve belirlenir, veriler sistematik bir şekilde toplanır, elde edilen veriler temalarına göre gruplanır ve sonunda neden sonuç ilişkisi kurularak yorumlanır (Yıldırım & Şimşek, 2021, s. 244). Betimsel analizde araştırmacı belirli bir alandaki genel eğilimleri, gelişimi saptayabilir. Saptamalar oldukça yüzeysel olmakla birlikte örneklem sayısındaki fazlalık güvenilirliği artırır. Meta-sentez çalışmalarından farklı olarak betimsel analiz çalışmalarında derinlemesine bir analiz yapılmaz, alanın genel eğilimleri belirlenir. Sonunda araştırmacı tarafından ileriki çalışmalar için önerilerde bulunur.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma için YÖK Ulusal Tez Merkezi, ULAKBİM DergiPark, ULAKBİM TR Dizin, Google Scholar, ProQuest ve WoS (Web of Science) veri tabanları belirlenen anahtar kelimeler ile taranmış, 42 lisansüstü teze ve 106 makaleye ulaşılmıştır. Araştırmaya dâhil etme ve hariç tutma ölçütleri belirlenirken Yabancılara Türkçe Öğretiminde akademik Türkçe (Kaya, Avşar & Demirel, 2023), iki dillilik (Avcı & Kurudayıoğlu, 2022) ve metin uyarılama (Özdemir & Eroğlu, 2022) gibi çalışmalar esas alınmıştır. Bu doğrultuda dâhil etme ve hariç tutma ölçütleri şöyledir:

Tablo 1

Araştırmaya Dâhil Etme ve Hariç Tutma Kriterleri

ÖLÇÜT	DÂHİL ETME	HARİÇ TUTMA
	Başlığında, -Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı -Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital materyal -Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Web tabanlı materyal	
Anahtar Kelime	-Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Web 2.0 araçları -Yabancılara bilgisayar destekli Türkçe öğretimi -Using web tools in Teaching Turkish as a foreign language -Digital based teaching in Teaching Turkish as a foreign/second language - Online platforms in Teaching Turkish as a foreign language -Teaching Turkish to foreigners and technology anahtar kelimelerini içeren birincil çalışmalar araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.	Başlığında yanda gösterilen anahtar kelimeleri içermeyen çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiştir.
İçerik	Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji, uzaktan eğitim, teknolojik materyal geliştirme,	Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji, uzaktan eğitim,

	bir çevrimiçi platformun etkililiğinin incelenmesi gibi konuları içeren birincil çalışmalar araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.	teknolojik materyal geliştirme, var olan teknolojik uygulamaların etkililiğini inceleme gibi konuları içermeyen çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiştir.
Dil	Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılan birincil çalışmalar araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.	Türkçe ve İngilizce dışındaki dillerle yazılan çalışmalar araştırma kapsamına dâhil edilmemiştir.
Zaman Aralığı	2011-2023 yılları arasındaki birincil çalışmalar araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.	2011 yılından önce ve 2023 yılından sonra yayımlanan çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiştir.
Yayın Türü	Erişilebilir olan yüksek lisans tezi, doktora tezi, araştırma makalesi, derleme makalesi, bildiri tam metinleri araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.	Erişilemeyen bilimsel çalışmalar, kitaplar, kitap bölümleri, tezlerden üretilen makaleler araştırma kapsamına dâhil edilmemiştir.

Dâhil etme ve hariç tutma ölçütlerine uymayan 25 makale ve 2 lisansüstü tez araştırma kapsamına dâhil edilmemiştir. Böylece bu araştırmanın kapsamını 121 birincil bilimsel çalışma oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın veri setini oluşturmak için YÖK Ulusal Tez Merkezi, ULAKBİM DergiPark, ULAKBİM TR Dizin, Google Scholar, ProQuest ve WoS (Web of Science) veri tabanları ilk olarak belirlenen anahtar kelimelere göre taranmıştır. Ardından elde edilen veriler dâhil etme ve hariç tutma ölçütlerine göre yeniden taranmıştır. Bu sürecin sonunda araştırmanın kapsamına dâhil edilen 40 lisansüstü tez ve 81 makale olmak üzere toplam 121 birincil çalışma doküman analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2021, s.189) doküman incelemede, incelenecek konu hakkında bilgi sunan tüm yazılı, basılı materyaller analiz edilir. Nitel araştırmalarda dokümanlar, zaman ve para tasarrufu sağlayarak araştırmacılar için etkili bir bilgi kaynağı hâline gelir. Bu araştırmanın veri setini yalnızca dokümanlar oluşturmaktadır. Dolayısıyla dokümanlar kapsamlı şekilde içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu süreçte araştırmaya dâhil edilen çalışmalar belirlendikten sonra temalar oluşturulmuş, değişkenlere karar verilmiş ve tablolaştırma yapılarak somut veriler sayısal olarak sunulmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamına alınan çalışmalar, sıklık ve yüzde analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen çalışmalar araştırmacılar tarafından oluşturulan *kaynak inceleme formuna* göre analiz edilmiştir. Bu form, yukarıda sözü edilen veri tabanları aracılığıyla ulaşılan birincil bilimsel çalışmaları yayın yılı, yayın türü, yöntem, kurum, dergi, anahtar kelime, içerik/konu ve veri toplama aracı gibi değişkenler bakımından analiz etmek, sınıflamak ve kodlamak için araştırmacılar tarafından eş zamanlı olarak kullanılmıştır. Bu incelemelerin sonucunda elde edilen sonuçlar tablolar hâlinde sunulmuştur. Görselleştirme ve tablolaştırma sürecinde Microsoft Office Excel ve WordArt isimli uygulamalardan yararlanılmıştır. Böylece *yayın yılı, yayın türü, kullanılan yöntem, kurum, dergi, anahtar kelimeler, içerik/konu* ve *veri toplama*

araçları gibi değişkenlere göre incelenen çalışmaların genel eğilimleri görselleştirilerek daha kolay yorumlanabilir hâle getirilmiştir.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik, çalışmanın bulgularına ulaşmada araştırmacı tarafından yapılan kontrolleri, güvenilirlik ise birden fazla araştırmacının çalışmanın yaklaşımının tutarlı olup olmadığını değerlendirmesini içerir (Gibbs, 2002). Bu çalışmanın geçerliğinin sağlanması için belirlenen ölçütler üzerinde 2 alan uzmanının görüşü alınmış ve bulgular araştırmacılar tarafından art zamanlı olarak kontrol edilmiştir. Güvenirliğin sağlanması için ise kodlayıcılar arası tutarlılık ilkesi esas alınmıştır. Bunun için çalışmalar incelenirken ele alınan değişkenlere uygun olarak kodlamalar yapılmıştır. Bu kodlamalar araştırmacılar tarafından eş zamanlı olarak kontrol edilmiştir. Kodlayıcılar arası uyum için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Buna göre kodlayıcılar arası tutarlılık %90 olarak hesaplanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2021) göre % 70'in üzerindeki sonuçlar güvenilir kabul edilmektedir.

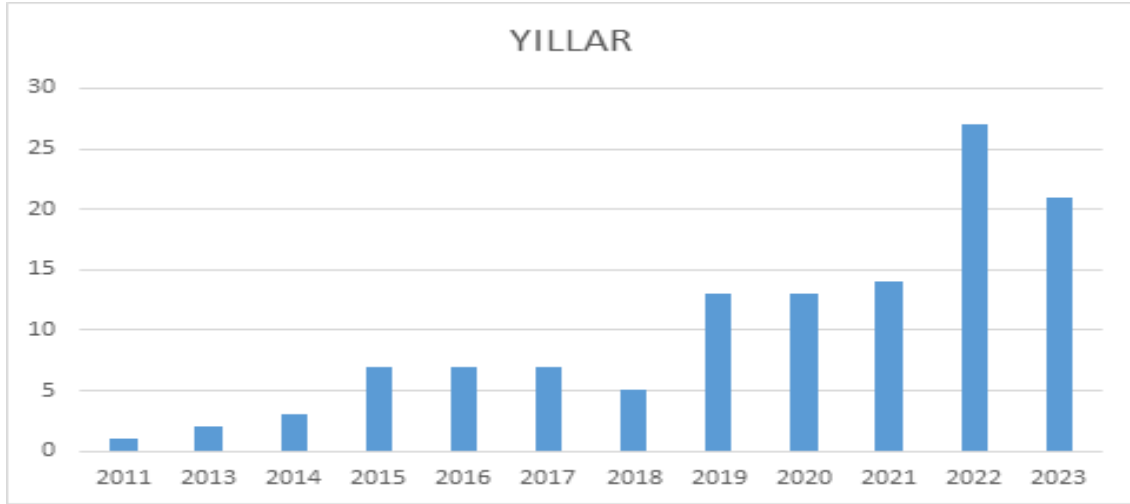
4. Bulgular

Bu bölümde araştırmanın bulguları tablolaştırılarak ve görselleştirilerek sunulmuştur.

Birinci araştırma sorusuna yönelik bulgular şu şekildedir:

Şekil 1

Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

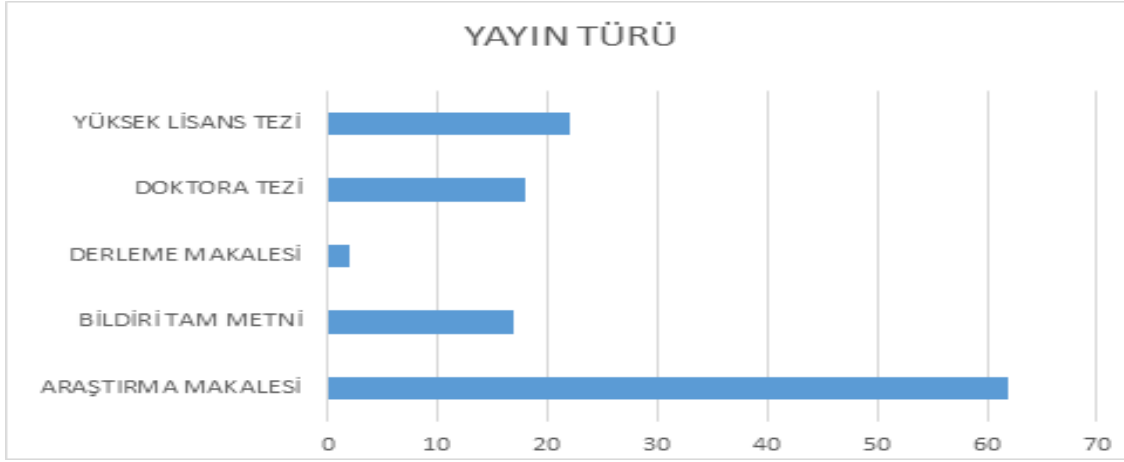
Şekil 1'de çalışmaların 2011-2023 yılları arasındaki dağılımları gösterilmiştir. Buna göre en az çalışma 2011 yılında (n=1), en çok çalışma 2022 yılında (n=27) yapılmıştır. Grafiğin geneline baktığımızda Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan çalışmalarda hızlı bir artış görülmektedir. Özellikle 2019 yılından itibaren görülen artışın sebebinin dünya genelinde etkisini gösteren Covid-19 salgını olduğunu söylemek mümkündür. 2019 yılından sonra yapılan çalışmalarda uzaktan

eğitim, çevrimiçi eğitim, online eğitim vb. anahtar kelimelerin hem başlıkta hem de içerikte yer alması bunun sonucudur.

İkinci araştırma sorusuna yönelik bulgular şu şekildedir:

Şekil 2

Çalışmaların Yayın Türüne Göre Dağılımı

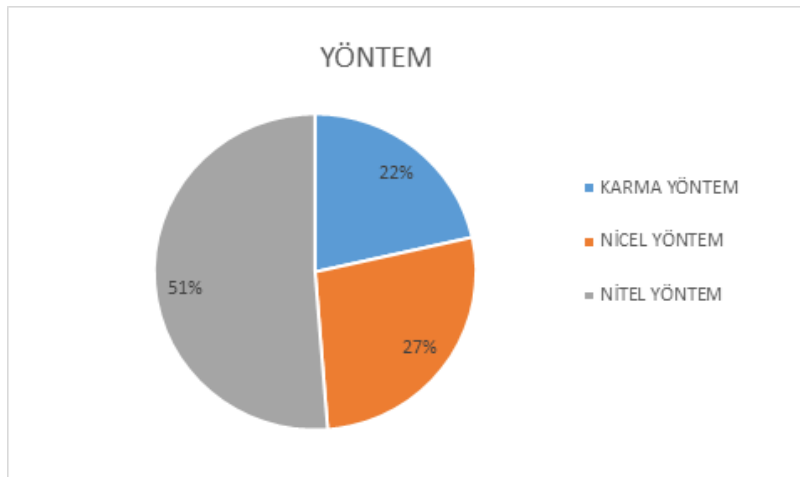

Şekil 2’de çalışmaların yayın türüne göre dağılımları gösterilmiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine en çok araştırma makalesi (n=63) yazılmış, en az derleme makalesi (n=2) yazılmıştır. Yüksek lisans (n=22) ve doktora tezleri (n=18) arasında dengeli bir dağılım görülmektedir. Ancak derleme makalelerinin sayısı oldukça düşüktür.

Üçüncü araştırma sorusuna yönelik bulgular şu şekildedir:

Şekil 3

Çalışmaların Yönteme Göre Dağılımı

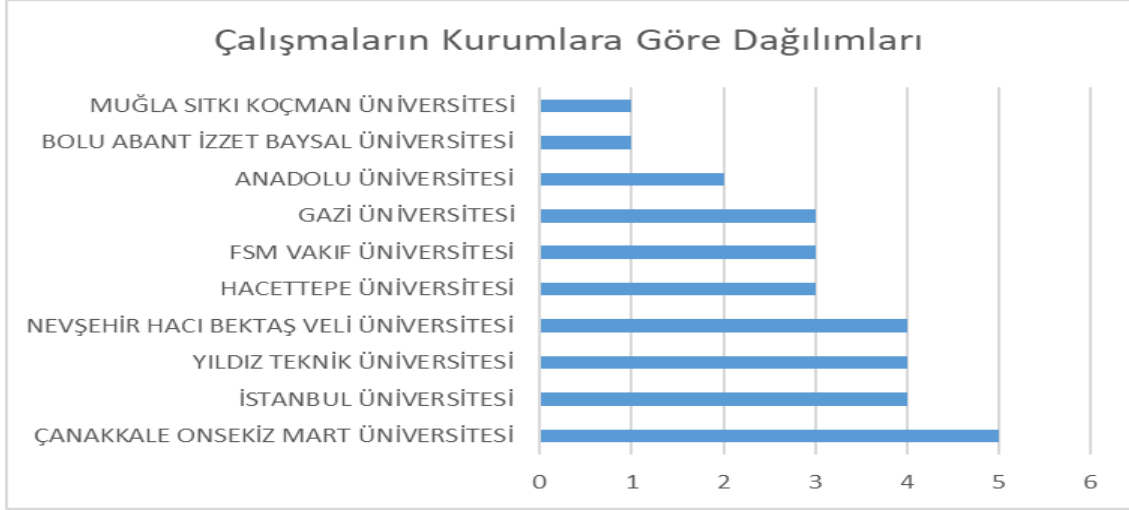

Şekil 3’te çalışmaların yönetime göre dağılımları gösterilmiştir. **Yabancılara Türkçe öğretiminde** teknoloji kullanımı üzerine yapılan çalışmaların %51’i nitel yönetime, %27’si nicel yönetime ve %22’si karma yönetime uygun olarak yapılmıştır.

Dördüncü araştırma sorusuna yönelik bulgular şu şekildedir:

Şekil 4

Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Kurumlara Göre Dağılımı

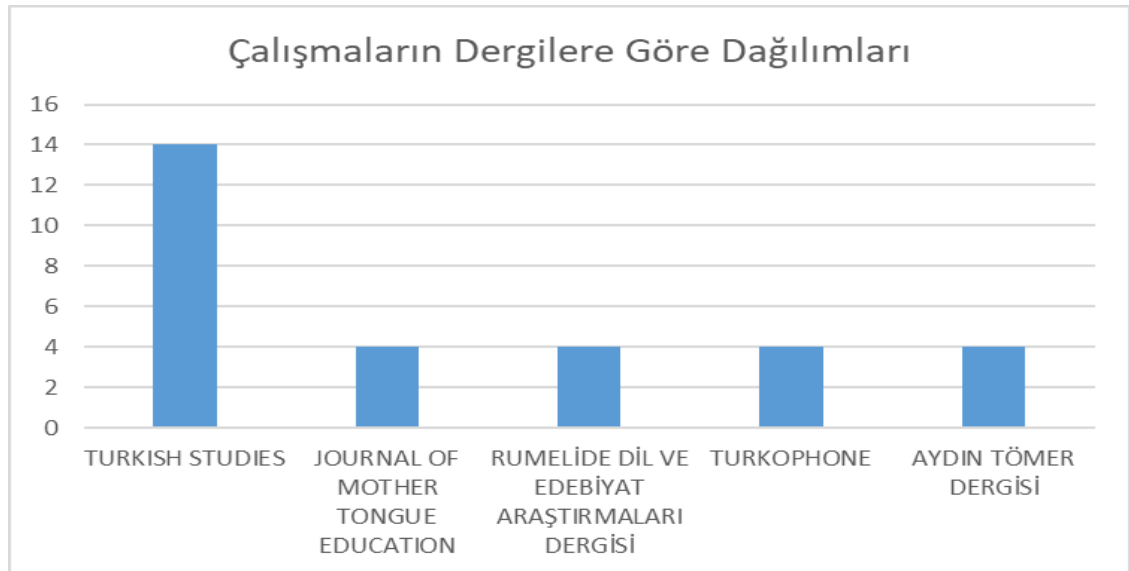

Şekil 4'te lisansüstü tezlerin yayınladığı kuruma göre dağılımları gösterilmiştir (En çok yayın yapılan ilk 10 üniversite gösterilmektedir). Tabloya göre Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine yapılan lisansüstü tezlerin 5 tez ile en çok Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde yapıldığı görülmektedir. Onu 4 tez ile İstanbul Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi takip etmektedir.

Beşinci araştırma sorusuna yönelik bulgular şu şekildedir:

Şekil 5

Çalışmaların Dergilere Göre Dağılımları

‘uzaktan eğitim, teknolojik materyal, Web 2.0 araçları’ gibi kavramlardan birini içeriyor olması bu durumu desteklemektedir. Ayrıca bu çalışmalarda çevrim içi modeller ve Web 2.0 araçları aracılığıyla en çok dil becerilerine ve kelime öğretimine odaklanması da uzaktan dil öğreniminin 2019 yılıyla ilgi çeken bir konu olarak gündeme gelmesi ve dil öğrenmenin bu yolla daha da kolaylaşması ile açıklanabilir.

Çalışmaların yayın türüne göre dağılımı incelendiğinde, 63 çalışma ile en çok araştırma makalesi yazıldığı, 2 çalışma ile en az derleme makalesi yazıldığı görülmektedir. 22 yüksek lisans tezi ve 18 doktora teziyle de lisansüstünde dengeli bir dağılım olduğu söylenebilir. Buna karşılık, araştırma ve derleme makaleleri arasındaki bu fark Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımının gelişen bir konu alanı olması ve araştırmacıları alanın genel görüntüsünü/eğilimini sunmak yerine temel problemlerini araştırmaya ve çözüm önerileri geliştirmeye yönlendirmesiyle açıklanabilir. Bu sonuç, yöntem ve veri toplama araçları değişkenlerinden elde edilen sonuçlarla da paralellik göstermektedir. Nitekim en çok kullanılan yöntemin nitel yöntem (%51) ve veri toplama araçlarının da dokümanlar (n=23) ve görüşme formları (n=21) olması araştırmacıların dikkatini öğrencilerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarını, görüşlerini anlamaya ve sorunlara yönelik çözüm önerisi geliştirmeye verdiğini göstermektedir.

Çalışmalarda kullanılan yöntemlerin dağılımına bakıldığında, çalışmaların %51’i nitel yöntemle, %27’si nicel yöntemle ve %22’si de karma yöntemle yapılmıştır. Bu durum, Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımının gelişmekte olan bir alan olması sebebiyle araştırmacıların daha çok alanın temel parametrelerini açıklamak, ihtiyaç analizlerini yapmak, öğretici ve öğrenci görüşlerini göstermek üzerine yoğunlaşmaları ile açıklanabilir.

En çok lisansüstü tez yürüten ilk 10 kuruma bakıldığında, 5 çalışma ile en çok tez çalışması Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde yürütülmüştür. Onu 4’er çalışma ile İstanbul Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi izlemiştir. Hacettepe Üniversitesi, FSTM Vakıf Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi’nde de 3’er çalışma yürütülmüştür. Anadolu Üniversitesi’nde 2, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde de 1’er tez çalışması yürütülmüştür. Bu bulgulara ek olarak en çok tez çalışması 10 çalışma ile 2022 yılında yapılmış ve onu 2023 yılında yapılan 8 lisansüstü tez çalışması izlemiştir. Dolayısıyla özellikle 2013 yılından itibaren görülen artış ile teknoloji kullanımının temel bir ihtiyaç olarak görüldüğü ve lisansüstü düzeylerde inceleme konusu olduğunu söylemek mümkündür.

En çok makale yayını yapan ilk 5 dergiye bakıldığında, 14 çalışma ile en çok bilimsel yayın yapan dergi Turkish Studies dergisi olmuştur. Onu 4’er çalışma ile Journal of Mother Tongue Education, RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, Turkophone ve Aydın TÖMER Dergisi takip etmiştir. Bu durum, sosyal bilimler ve özellikle Türkçe eğitimi alanında önde gelen dergilerde teknoloji kullanımının önemli bir boyut olarak görüldüğünü ve araştırmacılar tarafından incelemelere konu olduğunu göstermektedir. Teknoloji kullanımı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların özellikle 2019

yılından itibaren artış göstermesi de sosyal bilimlerde öncü kabul edilen bu dergilerin teknoloji kullanımı konusuna ayrıca önem vermesine sebep olmuş olabilir.

Çalışmaların anahtar kelimelerine göre dağılımlarına baktığımızda ise en sık kullanılan anahtar kelimeleri *yabancı dil olarak Türkçe öğretimi* (n=37), *yabancılara Türkçe öğretimi* (n=23), *Web 2.0 araçları* (n=19), *yabancı dil olarak Türkçe* (n=14), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi* (n=13) ve *yazma becerisi* (n=13) şeklinde sıralayabiliriz. Bunların yanı sıra *etkinlik hazırlama* (n=8), *sosyal medya* (n=7), *uzaktan eğitim* (n=6), *podcast* (n=5), *materyal* (n=5), *kelime öğretimi* (n=5), *blog* (n=4), *çevrimiçi öğretim* (n=3), *bilgisayar destekli dil öğretimi* (n=3) ve *metaverse* (n=2) anahtar kelimeleri de çalışmalarda sık karşılaşılan anahtar kelimelerdendir. Bu durum, literatür kısmında ele aldığımız bloglar, vikiler, podcastler, sosyal medya araçları gibi Web 2.0 araçlarının yaygın olarak kullanıldığını da göstermektedir. Söz konusu Web 2.0 araçlarının hem temel dil becerileri hem de söz varlığı öğretiminde sıkça tercih edildiğini söylemek mümkündür.

En sık kullanılan anahtar kelimelerin işaret ettiği bir başka husus ise en çok çalışmanın yazma becerisini geliştirmek üzere yapıldığıdır. Bu bulguyu destekleyen bir başka bulgu ise içerik/konu dağılımı üzerine yapılan incelemedir. Çalışmaların içerik/konularına göre dağılımlarına bakıldığında en çok *yazma becerisini geliştirmeye yönelik uygulamalar* (n=13) üzerine çalışma yapıldığını görülmektedir. Bunu *literatür taraması* (n=11), *öğretici görüşlerinin alınması* (n=10), *kelime öğretimini geliştirmeye yönelik uygulamalar* (n=7), *dinlemeye becerisini geliştirmeye yönelik uygulamalar* (n=7=), *okuma becerisini geliştirmeye yönelik uygulamalar* (n=6) ve *kültür öğrenimini geliştirmeye yönelik uygulamalar* (n=4) takip etmektedir. Buradan hareketle Yabancılara Türkçe Öğretiminde en çok yazma becerisinin öğretiminde sorunlar yaşandığını ve bu sorunları çözmek için teknolojiden diğer becerilere oranla daha fazla yararlanıldığını söylemek mümkündür.

Çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarının dağılımına bakıldığında ise en çok kullanılan veri toplama araçlarının *doküman (inceleme)* (n=23), *yarı yapılandırılmış görüşme formu* (n=21), *anket* (n=17), *görüşme formu* (n=12) ve *kişisel bilgi formu* (n=11) olduğu görülmektedir. Bu bulgular, diğer değişkenlerden elde edilen bulgular ile birlikte düşünüldüğünde daha anlamlı hâle gelmektedir. Nitekim bilimsel çalışmalarda en çok nitel yöntemin kullanılması (%51) Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımının gelişen bir konu alanı olması sebebiyle araştırmacıları daha çok bu konunun temel problemlerini açıklamaya, öğrenci ve öğretici görüşlerinden hareketle uygulamaya yönelik birtakım öneriler sunmaya ve öğrenci ihtiyaçlarını belirlemeye yönlendirmiş olabilir. Böylece araştırmacılar yazılı materyaller ile elde ettikleri bilgilerin yanı sıra veri inandırıcılığını artırmak için görüşmelere ve anketlere de başvurmuştur.

Bulgulardan anlaşılacağı üzere, Yabancılara Türkçe Öğretiminde teknoloji kullanımı gelişmekte olan bir alandır. Tıpkı Yabancılara Türkçe Öğretimi alanının kendisinde olduğu gibi teknoloji kullanımı üzerine de daha çok araştırmanın yapılmasına ihtiyaç vardır. Bu alanda daha fazla araştırma yapıldıkça hem öğrencilerin ihtiyaçları hem

öğreticilerin bu konudaki bilgi ve deneyimleri hakkında daha çok bilgimiz olacaktır. Ancak böyle olursa genel eğilimi ve gelişimi yorumlarken daha tutarlı ve güvenilir sonuçlara varılabilir.

Bulgulardan hareketle değinilmesi gereken bir diğer husus, dört temel beceriye de eşit şekilde hitap edilmediğidir. Dil bir bütündür ve dil becerileri bir bütün olarak ele alınmadıkça gerçek bir dilsel gelişimden bahsedilemez. Dolayısıyla yazma becerisi kadar dinleme, konuşma ve okuma becerilerine de ağırlık verilmeli böylece dilsel gelişim bir bütün olarak ele alınmalıdır. En çok yazma becerisine hitap edilmesi, en zor gelişen ve üzerinde en çok uğraşı gerektiren beceri olmasıyla açıklanabilir.

Yabancı dil öğretiminin temel hedefi dil öğrencilerini hedef dili dilsel, kültürel, toplumsal ve bağlamsal açıdan farkındalığı yüksek bireyler hâline getirmektir. Bu süreçte farkındalığı artırmanın yollarından birisi de bilgiye ulaşma ve kullanma noktasında teknolojiden faydalanmaktır. Gerek öğretmenlerin gerekse öğrencilerin teknolojik farkındalıklarının yükselmesi öğretim ve öğrenim sürecinde karşılaşılan problemlerin üstesinden gelmede bireyleri daha stratejik hâle getirecektir. Bu doğrultuda şu öneriler sunulmaktadır:

Yapılan bu araştırma ile çalışmaların daha çok nitel yöntemle uygun olarak yapıldığı görülmüştür. Ancak teknolojik materyallerin ve uygulamaların hangi düzeyde hangi beceriler özelinde daha etkili olduğunu araştırmak üzere daha fazla nicel araştırmaya ihtiyaç duyulduğunu söylemek mümkündür. Bu araştırmalardan elde edilecek sonuçlara göre Yabancılara Türkçe öğretimi alanında kullanılan teknolojik materyallere ilişkin daha somut bilgilere ulaşılmış olacaktır. Üstelik uzaktan eğitimde, sınıf dışında ve sınıf içinde yapılan etkinliklerde olmak üzere hangi teknolojik materyallerin öğrenci ihtiyacını daha çok karşıladığının gözlemlerle ve görüşmelerde desteklenmesine de ihtiyaç vardır.

Araştırmaya dâhil edilen çalışmaların neredeyse yarısı araştırma makalesidir (n=63). Derleme makalelerinin sayısı yalnızca 2'dir. Derleme makaleleri, bir alandaki gelişimin yönünü ve hızını belirlemek, nelere ihtiyaç olduğunu daha kolay fark edebilmek için oldukça önemlidir. Üstelik derleme makaleleri ile bir konunun derinlemesine ele alınışı da sağlanabilir. Böylece belirli bir konu özelinde araştırmacıların nasıl bir bakış açısına sahip olduğu gözler önüne serilebilir, aynı zamanda özellikle öğretmenler için yol gösterici olabilir. Dolayısıyla Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı üzerine hazırlanacak derleme makaleleri öğretmenlere sınıf içinde veya dışında yapacakları etkinliklerde hangi teknolojik materyalin hangi ihtiyaca yönelik olarak kullanılabileceğini görmelerine de yardımcı olacaktır.

Çalışmaların anahtar kelime ve içerik/konu değişkenlerine göre incelenmesinin sonucuna bakıldığında araştırmacıların en çok *yazma becerisini* geliştirmek amacıyla uygulama yaptığı bulgulanmıştır. Bunun sebebi yazma becerisinin hem en son hem de en zor gelişen beceri olması olabilir. Özellikle yazma becerisinin karmaşık doğası sebebiyle ikinci/yabancı dil olarak Türkçe öğrencileri yazmaya karşı olumsuz bir tutum geliştirmekte ve bunun sonucunda da kaygı seviyeleri yükselmektedir. Araştırmacılar bu sebepten hareketle etkileşimli ve işbirlikli yazma ortamları oluşturmaya çalışmış bu

doğrultuda bloglardan, vikilerden ve sosyal medya araçlarından faydalanmıştır. Böylece bu olumsuz tutumlar ile kaygıları en aza indirmeye çalışmıştır. Ancak dil öğrenimi sürecinde dil becerileri tek başına anlamsal ilişkileri kurmak için yeterli değildir. Okuma, dinleme ve konuşma becerileri ile ilişkili olarak öğretilecek yazma becerisi daha anlamlı hâle gelecektir. Üstelik bu süreçte söz varlığının ve dilbilgisinin (grammar) öğretimi de dil becerileriyle bütünleşik olarak ilerlemelidir. Bu sebeple araştırmacılara yazma becerisinin yanı sıra diğer dil becerilerine, söz varlığı ve dilbilgisi öğretimine yönelik teknoloji destekli araştırmalara da gereken önemi vererek Web 2.0 araçlarının bu becerileri eş güdümlü olarak nasıl geliştirileceğini incelemeleri önerilir.

Son olarak araştırmacıların yalnızca dokümanları incelemesi sınıf içinde ve dışında yaşanan sorunların fark edilip çözüm üretilmesi için yeterli değildir. Araştırmacılara sınıf içi uygulamaları daha çok gözlemlemesi, sınıfın bu doğal akışında teknolojik materyallere karşı öğretici ve öğrenciler tarafından nasıl tutum ve davranışlar geliştirildiği tespit etmeleri önerilmektedir. Böylece gözlemler ve görüşmeler ile desteklenecek literatür bilgisi Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımının sınıf etkinliklerine ne ölçüde ve nasıl yansıdığını daha sağlıklı bir şekilde yorumlamamıza yardımcı olacaktır.

Kaynakça

- Avcı, M. & Kurundayoğlu, M. (2022). Türkçede iki dillilik çalışmalarının bibliyometrik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(1), 252-265.
- Azar, A., Presley, A. İ. & Balkaya, Ö. (2006). Çoklu zekâ kuramına dayalı öğretimin öğrencilerin başarı, tutum, hatırlama ve bilişsel süreç becerilerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(30), 45-56.
- Baş, G. (2014). İngilizce dersinde çoklu zekâ yaklaşımı temelli öğretimin öğrenci görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 177-201.
- Baş, B. & Yıldırım, T. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839.
- Bekir, İ. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji destekli akran öğretiminin konuşma kaygısına etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 171-179.
- Berk, R. R. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde elektronik dinletilerin dinlediğini anlama başarısı ve dinleme kaygısına etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Bodur, N. & Özdemir, C. (2021). Türkçe öğretiminde online platformların kullanılması. *International Journal of Social Science*, 5(22), 33-47.

- Brown, H. D. (1991). TESOL at twenty-five: What are the issues? *TESOL Quarterly*, 25(2), 245-260.
- Büyükaslan, A. (2007). Yabancı dil Türkçenin öğretilmesinde yeni yöntemler: Bilişim uygulamaları, çözüm önerileri. *Department D" etudes Turques Turcologue u-strasbourg, Strasbourg*, 30(5), 1-17.
- Emre, N. (2023). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iki dilli sesli metinlerin dinlediğini anlamaya ve kelime öğretimine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Chang, M. M. & Hung, H. T. (2019). Effects of technology-enhanced language learning on second language acquisition: A meta-analysis. *Educational Technology & Society*, 22(4), 1-17.
- Chun, D. & J. Plass. (1996a) Effects of multimedia annotations on vocabulary acquisition. *The Modern Language Journal*, 80(2), 183-198.
- Chun, D., Kern, R. & Smith, B. (2016). Technology in language use, language teaching, and language learning. *The Modern Language Journal*, 100(16), 64-80.
- Çangal, Ö. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımının yazma becerisine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Eryılmaz, R. (2023). Opinions of students learning turkish as a foreign language on the use of e-portfolio in writing lessons. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 11(4), 85-97.
- Fidan, M. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde internetin kullanılabilirliği üzerine bir araştırma. *Turkish Studies*, 14(3), 565-578.
- Gibbs, G. R. (2002). *Qualitative data analysis*. Open University Press.
- Graus, J. (1999). The Internet in the EFL classroom: An evaluation of the usefulness on the internet in the EFL classroom. *Language Learning & Technology*, 1(2) 71-92.
- Göker, M. & Bekir, İ. (2019). Web 2.0 araçlarının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı ve akademik başarıya etkisi. *Turkophone*, 6(1), 12-22.
- Gülengül Birinci, F. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğretim elemanlarının bilişim teknolojileri öz yeterlik algıları ile teknoloji uygulamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

- Güven, A. Z. & Banaz, E. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme becerisine yönelik web 2.0 araçlarının kullanımı: Lycrics training örneği. *Çukurova Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 296-304.
- İlgar, M. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde e-öğrenim yoluyla kelime öğretimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Turkish Studies*, 6(3), 939-948.
- Kadızaade, E. D. (2019). Yabancılarla Türkçe öğretiminde akıllı telefon uygulamaları üzerine inceleme. *The Journal of Academic Social Science*, 10(10), 742-752.
- Karalök, F. S. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykü kullanımının okuma motivasyonuna etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Karatay, H., Karabuğa, H. & İpek, O. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Edmodo'nun kullanımı: Bir durum çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1064-1090.
- Kaya, M., Avşar, A. & Demirel, O. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik Türkçe ve alt başlıkları ile ilgili yapılan çalışmaların eğilimleri. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(2), 123-133.
- Kern, R. G. (1995). Restructuring classroom interaction with networked computers: Effects on quantity and characteristics of language production. *Modern Language Journal*, 79(4), 457-476.
- Kocataş Kürkcü, G. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanmaya yönelik bilgisayar destekli kültür aktarımı materyal seti çalışması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Kurtoğlu, F. S., Toğrul, D. & Bayat, A. (2023). Yazma becerilerinin geliştirilmesi için kullanılan web 2.0 araçları hakkındaki öğrenci görüşleri: Wooclap örneği. *Electronic Turkish Studies*, 18(1), 329-344.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd Ed.). Thousand Oaks: Sage Publications.
- Okur, U. (2021). *Kovid 19 salgını sonrası yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çevrim içi modeller: Ankara Üniversitesi TÖMER örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Özdemir, S. & Eroğlu, E. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılan metin uyarlama çalışmalarının betimsel analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 11(4), 1613-1631.

- Şener, C. (2023). *Dijital hikaye kullanımının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin sözcük bilgisine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Şimsek, T. (2023). Social media and literacy education: An evaluation of Turkish teaching accounts on Instagram. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 11(1), 139-148.
- Tabak, G. (2017). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital öykü kullanımı*[Yayımlanmamış doktora tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2023). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması*. Web: [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407) adresinden 1 Şubat 2024 tarihinde alınmıştır.
- Türker, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin eğitim teknolojisi standartları öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 574-596.
- Türker, M. (2019). Blog kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin okumaya yönelik tutumları üzerindeki etkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9(2), 199-210.
- Ural, O. K. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde araç gereç ve teknoloji kullanım yeterlilikleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Ünal Karagüven, M. H. (2018). Çoklu zekâ teorisi ve eğitimde uygulamaları (Multiple intelligence theory and applications in education). *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 1-17.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F. ve Babacan, G. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast kullanımı. *Electronic Turkish Studies*, 10(3), 1153-1170.
- Yorgancı, O. K. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast (sesli yayın) kullanımının üretici dil becerilerine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1.yazar katkı oranı: %50

2.yazar katkı oranı: %50

Çıkar Çatışması Beyanı:

Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Onayı:

Çalışma etik kurul izni gerektirmemektedir.

Extended Abstract

Technology, which has become indispensable in our daily lives, has also become the most frequently referred source in education and training activities in recent decades. Developments in science and technology have been reflected in educational policy and curriculum and thus use of technology and technological competence has become an emphasized subject. Also, in the field of Teaching Turkish to Foreigners the use of technology has been a standout subject to both ease the instructor's practices and support the autonomous learning of the learners.

In parallel with technological developments, using digital learning resources, which are used in each field of the system of education, in the field of Teaching Turkish to Foreigners, contributes to getting high efficiency from the lessons. Study results in the literature also reveal that, compared to conventional teaching methods, digital learning resources increase course achievement, help courses become more enjoyable by making them less boring and increase learners' motivation for class (Baş & Yıldırım, 2018; Eryılmaz, 2023; Fidan, 2019; Güven & Banaz, 2020; İnce, 2021; İnce & Göker, 2019; Şimşek, 2023; Kadızade, 2015; Karatay, Karabuğa & İpek, 2018; Karalöl, 2020; Kurtoğlu, Toğrul & Bayat, 2023; Özdemir & Bodur, 2021; Yılmaz & Babacan, 2015).

In this respect, investigating the research trends of the scientific studies on technology use in Teaching Turkish to Foreigners can enable the evaluation of the impact and contribution of these studies to the literature. Moreover, it can be guiding in determining which areas have new opportunities or which areas require more research. Based on the aim of this research, the scientific studies were analyzed in terms of "year of publication", "type of research", "data collection tools", "subject/content", "institution", "keywords", "journal" and "method" variables within the scope of this study, which also constituted the research questions.

This study analyzes the general tendencies in the studies that were carried out on the use of technology in the field of Teaching Turkish to Foreigners between 2011 and 2023 by utilizing descriptive analysis, which is one of the qualitative research methods. Accordingly, the data were collected from the databases of YÖK National Research Center, ULAKBİM DergiPark, ULAKBİM TR Index, Google Scholar, ProQuest and WoS (Web of Science) using the specified keywords, and the sample of this study consists of 121 studies, including 40 theses and 81 articles. The studies included in the scope of the research have been analyzed according to specified criteria in line with the research questions.

According to the findings of the study, as for the distribution of the studies by years, there has been a rapid increase in the number of the studies on the use of technology, specifically since 2019. This can be due to the consequences of COVID-19 pandemic.

When the distribution of the studies according to the type of publication is analyzed, it is seen that most of the studies are research articles with 63 studies and the least number of review articles with 2 studies. With 22 master's theses and 18 doctoral theses, it can be said that there is a balanced distribution in graduate studies.

When the top 10 institutions that conducted the highest number of postgraduate theses are examined, Çanakkale Onsekiz Mart University leads with 5 studies. It is followed by Istanbul University, Yıldız Technical University, and Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, each with 4 studies. Hacettepe University, FSM Foundation University, and Gazi University each conducted 3 studies. Anadolu University, Bolu Abant İzzet Baysal University, and Muğla Sıtkı Koçman University each conducted 2 thesis studies.

When we look at the top 5 journals that published the most articles, the journal Turkish Studies has been found to be the journal with the highest number of scientific publications with 14 studies. It was followed by Journal of Mother Tongue Education, RumeliDe Journal of Language and Literature Studies, Turkophone and Aydın TÖMER Journal with 4 studies each. This situation shows that more publications are made in leading journals in the field of social sciences and especially in the field of Turkish education.

When we look at the distribution of the studies according to their keywords, it can be understood from the most frequently used keywords that most of the studies were conducted to improve writing skills. More research into the use of technology to improve other skills namely; speaking, listening and reading skills can be suggested.

When the distribution of the studies according to their content/subjects is considered, it can be said that the general tendency is on examining existing techniques (n=42), developing applications (n=26) and examining the effectiveness of a technique (n=19). This can be explained by the fact that the use of technology in teaching Turkish to foreigners is a developing field, which pushes researchers to understand the parameters of the field.

With this research, the studies are found to be more appropriate for qualitative method. It is advised to those working in the field to support qualitative findings with quantitative data, thereby conducting studies more suitable to mixed research design.

According to the distribution of content determined in the study, most studies have been carried out through examination of existing techniques. The development of new techniques and practices related to the use of technology in Teaching Turkish to Foreigners will contribute to the field.

The most frequently used data collection tool in the studies is document analysis. This is due to the field being quite new and the studies that set the parameters are subject to review. The researchers are advised, based on these findings, to conduct studies that determine learner's expectations and instructor's proficiency regarding the use of technology. Therefore, instructor's opinions and learner's requirements, which are stakeholders of the field, will contribute to further studies that will be conducted.